

**RAPORT
PRIVIND ACTIVITATEA
PRIMĂRIEI
MUNICIPIULUI UNGHENI
ÎN ANUL 2022**

Cuprins

Executarea bugetului.....	3
Achiziții publice.....	10
Impozite și taxe.....	12
Proiecte de investiții.....	13
Comerț și prestări servicii.....	21
Arhitectură și urbanism.....	22
Regim funciar și cadastru.....	22
Drumuri	24
Securitate în traficul rutier.....	24
Reparații instituții publice.....	25
Iluminat public.....	25
Salubritate și amenajare a teritoriului.....	26
Serviciul juridic.....	28
Comunicare, relații cu publicul.....	29
Relații internaționale.....	31
Cultură, tineret, sport.....	33
Servicii sociale.....	37
Resurse umane.....	38
Activitatea Consiliului Municipal.....	38

EXECUTAREA BUGETULUI

Bugetul municipal Ungheni pentru anul 2022 a fost aprobat în lectura a doua prin Decizia Consiliului Municipal nr. 7/3 din 17 decembrie 2021: la partea de venituri în sumă de 123162.2 mii lei și cheltuieli în sumă de 123980.5 mii lei, cu un sold bugetar de – 818.3 mii lei.

În procesul executării bugetului au fost operate modificări în baza Deciziilor Consiliului Municipal: partea de venituri a fost majorată față de bugetul aprobat pentru anul 2022 cu 32666.6 mii lei inclusiv din:

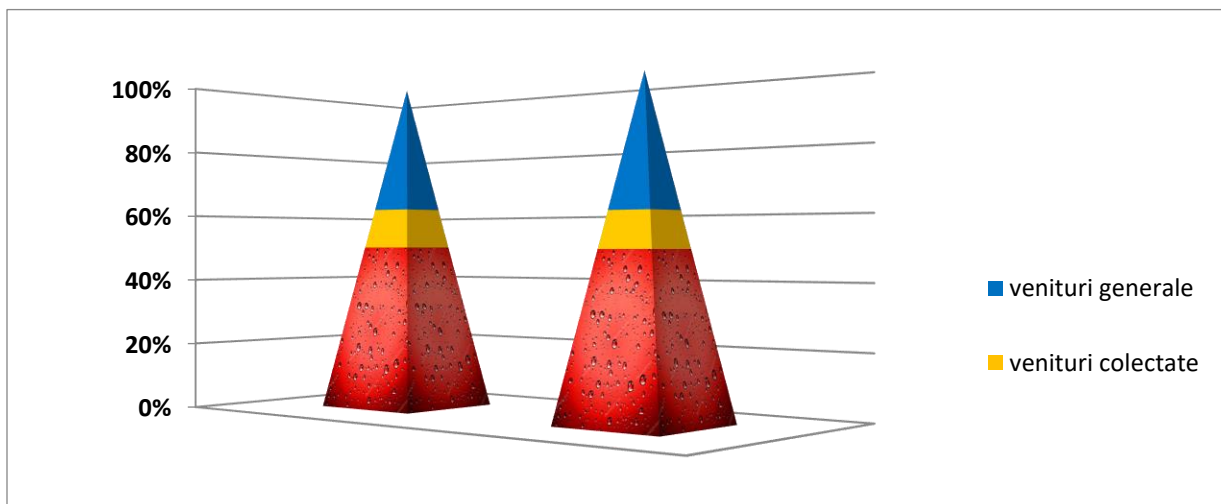
- Impozite pe venitul persoanelor fizice - 2929.6 mii lei;
- Impozite și taxe locale în sumă de 4741.1 mii lei;
- Granturi primite de la organizațiile internaționale 11345.2 mii lei;
- Donații voluntare pentru cheltuieli capitale din partea Primăriei municipiului Cluj-Napoca pentru reconstrucția scuarului de lângă Primăria municipiului Ungheni - 2000 mii lei;
- Transferuri primite cu destinație specială - 8728,8 mii lei ;
- Transferuri primite cu destinație generală - 555,0 mii lei;
- Transferuri primite între instituțiile bugetului de stat și bugetul APL de nivelul I - 2366,9 mii lei;

Bugetul municipal pe anul 2022 a fost executat la partea de venituri în sumă de 156968,5 mii lei sau în proporție de 100,7 % față de prevederile planului precizat anual de 155828,8 mii lei.

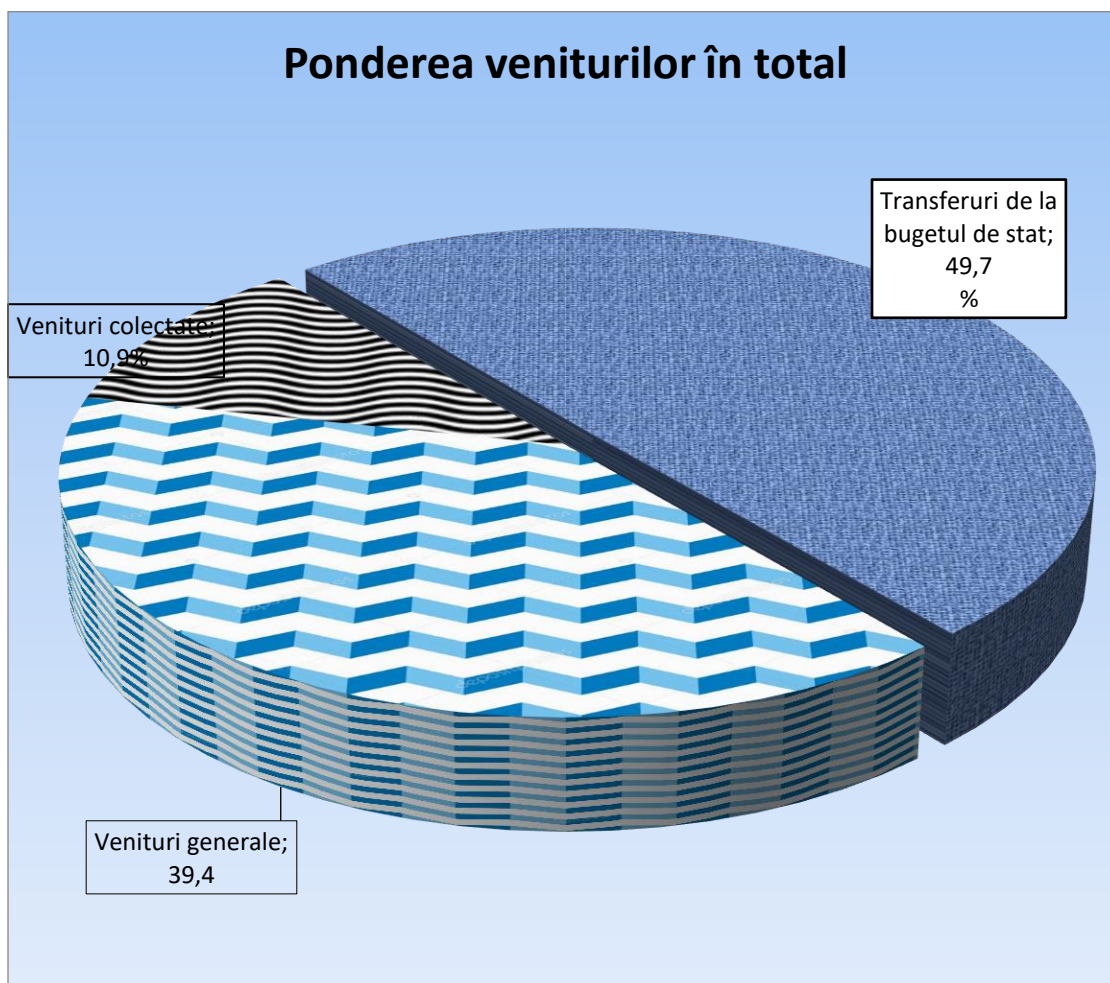
Evoluția executării principalelor indicatori de resurse a bugetului mun. Ungheni pe anii 2022 se prezintă în următorul tabel (mii lei):

	Precizat venituri 2022	Executat 2022	Devieri precizat/executat	
			suma	%
Venituri generale	59172,7	61765,7	2593,0	104,4
Venituri colectate	18535,3	17147,3	-1388,0	92,5
Inclusiv:				
Servicii prestate de instituții	5190,1	4853,1	-337,0	93,5
Donații voluntare	2371,5	2485,8	-1165,3	89,4
Granturi primite	10973,7	9808,4	8844,2	200
TOTAL transferuri	78120,8	78055,5	-65,3	99,9
<i>inclusiv:</i>				
Transferuri cu destinație generală	4071,5	4071,5		100
Transferuri cu destinație specială	71682,4	71617,1	-65,3	99,9
Transferuri primite între instituțiile bugetului de stat și bugetul APL	2366,9	2366,9		100
TOTAL venituri	155828,8	156968,5	1139,7	100,7

Executarea veniturilor bugetului mun. Ungheni pe anul 2022 se prezintă în următoarea diagramă:

Încasării veniturilor pe anul 2022 și ponderea tipurilor de încasări în totalul părții de venituri a bugetului mun. Ungheni se prezintă în următoarea diagramă:

1. Defalcările de la veniturile generale de stat în anul 2022 au constituit suma de 45021,6 mii lei, din care:

1.1. Impozitul pe venit de la persoanele fizice (IVPF) cota procentuală constituind 50% din totalul IVPF calculat în localit.. (1111) –45021,6 mii lei, inclusiv: impozitul pe venitul reținut din salariu 43701,2 mii lei, impozitul pe venitul persoanelor fizice declarat și/sau achitat 968,7 mii lei, impozitul pe venit aferent operațiunilor de predare în posesie și/sau folosința a proprietății imobiliare 166,7 mii și impozitul pe venit persoanelor fizice în domeniul transportului rutier de persoane în regim de taxi 49,5 mii lei, impozitul pe venitul persoanelor fizice ce desfășoară activități independente în domeniul comerțului 135,5 mii lei.

2. Veniturile proprii în sumă de 33891,4 mii lei, includ în componența următoarele venituri: Impozitul pe bunurile imobiliare în sumă de 4805,7 mii lei ,taxe locale în sumă de 10144,1 mii lei, taxa pentru patenta de de întreprinzător în sumă de 1079,0 mii lei, arenda terenurilor cu altă destinație decât cea agricolă în sumă de 334,3 mii lei, incasări de la serviciile cu plată în sumă de 4853,1 mii lei, granturi primite 9808,4 mii lei, donatii voluntare 2485,8 mii lei și alte incasări în sumă de 381,0 mii lei.

3. Transferuri primite între bugetul de stat și bugetul municipal Ungheni în sumă de 78055,5 mii lei, se prezintă după cum urmează :

- transferuri curente primite cu destinație specială pentru învățământul primar și extrașcolar suma de 60255,9 mii lei ;
- transferuri cu destinație specială pentru școli sportive în sumă -2490,1 mii lei ;
- transferuri curente primite cu destinație specială pentru infrastructura drumurilor 8621,1 mii lei;
- transferuri curente primite cu destinație generală -4071,5 mii lei;
- transferuri capitale primite cu destinație specială -2616,9 mii lei;

Executarea părții de venituri pe anul 2022 a bugetului mun.Ungheni este în proporție de 100,7%, comparativ cu prevederile precizate și se prezintă în următoarea tabelă:

Executarea bugetului municipal la partea de venituri pe anul 2022 (mii lei)

Denumirea veniturilor	Cod ECO k 1-4	Aprobat	Precizat	executat 2022	Devieri	
					Suma	%
1	2	3	4	5	6=5-4	7
<i>Venituri, total</i>	1	123162,2	155828,8	156968,5	1139,7	100,7
Impozit pe venitul persoanelor fizice	1111	36292,6	42092,0	45021,6	2929,6	107,0

Impozitul pe buurile imobiliare	1132	4647,4	4887,4	4805,0	-82,4	98,3
Impozitul privat	1133			0,7	0,7	
Taxa locale	1144	9615,0	10174,8	10144,1	-30,7	99,7
Taxa pentru patenta de întreprinzător	1145	1300,0	1300,0	1079,0	-221,0	83,0
Granturi primite	1321		10973,7	9808,4	-1165,3	89,4
Arenda terenurile cu altă destinație	1415	185,0	328,0	334,3	6,3	101,9
Incasari de la prestarea serviciilor	1423	4627,1	5190,1	4853,2	-336,9	93,5
Amenzi și sancțiuni	1431	10	10,0	0	-10,0	
Donații voluntare pentru cheltuieli	1442		2371,5	2485,7	114,2	104,8
Alte încasări	1451	15,0	380,5	381,0	0,5	100,1
Tansferuri	1912	66470,1	78120,8	78055,5	-65,3	99,9

Cheltuielile bugetului

Pentru anul 2022, cheltuielile bugetului municipal Ungheni au fost executate în sumă totală de 161495,2 mii lei sau în proporție de 96,5% din suma totală precizată de 167284,2 mii lei . cu o creștere de 45502,6 mii lei față de cheltuielile executate în anul 2021.

Structura instituțiilor publice întreținute din mijloacele bugetului pe anul 2022 se prezintă în următorul tabel:

Nr. d/o		Total bugetul mun. Ungheni			
		numărul instituțiilor	numărul unităților	inclusiv:	
				<i>Femei</i>	<i>Bărbați</i>
1	2	3			4
1	Instituții preșcolare	8	357.9	337	21
2	Instituțiile extrascolare	3	72.7	41	32
3	Instituțiile de cultură, sport, tineret, culte și odihnă	7	102.7	40	63

4	Instituțiile de stat cu destinație generală	2	51	33	18
5	Instituțiile gospodăria serviciilor comunașle	1	79.25	25	54
6	Alte instituții de învățământ	1	1,5	2	
TOTAL		22	665.05	478	188

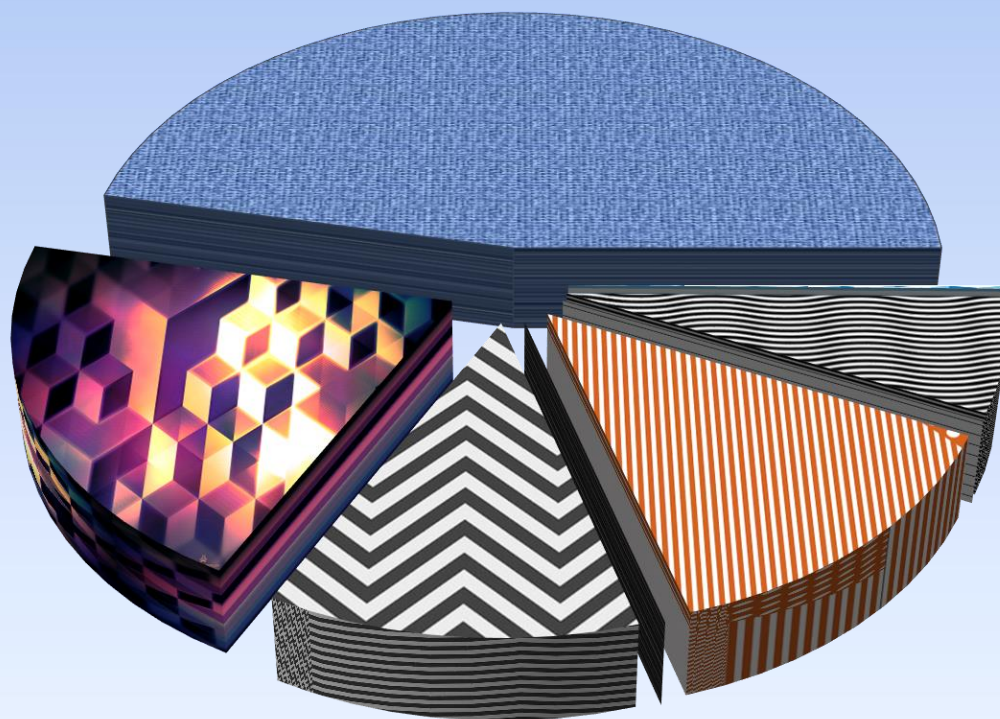
CHELTUIELI ÎN CADRUL GRUPELOR FUNCIONALE PRINCIPALE

Executarea cheltuielilor bugetului mun. Ungheni pe anul 2022 pe principalele grupe funcționale în valoare nominală și ca pondere în total cheltuieli se prezintă:

Denumirea grupelor principale	Gr. pr	2022 precizat		2021 executat		Executat față de precizat pe an	
		suma (mii lei)	ponderea în suma totală (%)	suma (mii lei)	ponderea în suma totală (%)	Devieri (+/-)	În %
1	2	3	4	5	6		
Servicii de stat cu destinație generală	01	11280,0	6,7	10813,1	6,7	-466,9	95,9
Servicii în domeniul economiei	04	23855,1	14,3	21992,3	13,6	-1862,8	92,2
Alte servicii cu destinație generală	01	--8722,1	-5,3	--517,2	-0,3	8204,9	5,8
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	06	33730,3	20,2	33261,1	20,6	-469,2	98,6
Alte servicii în domeniul mediului	05	470,7	0,3	460,6	0,3	-10,1	97,8
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	08	27556,8	16,5	19700,0	12,2	-7856,8	71,5

Învățămînt	09	78810,5	47,1	75482,4	46,7	--3328,1	95,8
Protecție socială	10	302,9	0,2	302,9	0,2		100
TOTAL		167284,2	100	161495,2	100	-5789,0	96,5

Ponderea principalelor grupe în totalul cheltuielilor bugetului mun. Ungheni

Ponderea esențială în volumul cheltuielilor bugetului municipal pentru anul 2022 revine cheltuielilor de personal, ce constituie 57440,8. mii lei sau 35,6 la sută din totalul cheltuielilor.

Executarea cheltuielilor de personal în anul 2022 în prisma funcțiilor se prezintă în următorul tabel:

Denumirea grupelor principale	Gr. principală	Total cheltuieli	inclusiv	Pondere ch.personal în total cheltuieli	Pondere ch.de personal la nivel de grupă principală în total ch.personal
			cheltuieli de personal		
1	2	3	4	5=4/3*100	6
Servicii de stat cu destinație generală	01	10813,1	5254,7	48,6	9,1
Servicii în domeniul economiei	04	21992,3			
Alte servicii cu destinație generală	01	-517,2			
Alte servicii în domeniul mediului	05	460,6			
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	06	25264,6	4535,9	17,9	7,9
Iluminare stradală	06	7996,5			
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	08	19700,0	8612,6	43,7	15,0
Învățământ	09	75482,4	39037,6	51,7	68,0
Protecție socială	10	302,9			
TOTAL cheltuieli		161495,2	57440,8		100

Executarea cheltuielilor și activelor nefinanciare a bugetului municipal pe anul 2022 conform clasificăției economice.

Cod	Grupa principală	Anul 2022			Devieri	
		Aprobat	Precizat	Executat	Suma (mii lei)	%
1	2	3	4	5	6	7
	Total cheltuieli	123980,5	167284,3	161495,2	-5789,0	-96,5
21	Cheltuieli de personal	58065,3	59418,9	57440,8	-1978,1	96,7
22	Bunuri și servicii	20891,1	29866,8	26965,6	-2901,2	90,3

24	Dobânzi	616,0	496,0	458,4	-37,6	92,4
25	Subsidii		163,9	163,9		100
27	Prestații sociale	994,0	3068,5	2949,7	-118,8	96,1
28	Alte cheltuieli	4989,1	9830,2	9645,3	-184,9	98,1
31	Mijloace fixe	25788,3	57372,7	49688,3	-7684,4	86,6
33	Stocuri de materiale circulante	12636,7	15534,8	14230,8	-1304,0	91,6
37	Active neproductive		-8467,6	-47,6	8420,0	0,6

ACHIZIȚII PUBLICE

Achizițiile publice reprezintă un domeniu foarte important în utilizarea fondurilor publice alocate pentru finanțarea cheltuielilor efectuate, care satisfac necesitățile autorității contractante și instituțiilor subordonate. Conform prevederilor legislative în vigoare, achizițiile publice sunt reglementate de Legea privind achizițiile publice nr.131 din 03.07.2015, cât și Hotărârile de Guvern aprobate.

Pe parcursul anului 2022, au fost desfășurate, în total, 36 de proceduri de achiziție publică, dintre care:

- proceduri de achiziție prin cerere a ofertelor de preț - 58,33% din numărul total al procedurilor de achiziție publică;
- licitație publică – 25,00%;
- alte proceduri de achiziție – 16,67%.

În rezultatul desfășurării procedurilor de achiziție pentru necesitățile Primăriei municipiului Ungheni și ale instituțiilor publice din subordine, au fost încheiate contracte cu valoare totală de 92.096.830,55 lei.

Cele mai importante proiecte din punct de vedere valoric, cu impact economic și social, realizate în anul 2022, au fost:

- *Furnizarea și instalarea tuturor echipamentelor electrice și tehnice necesare pentru reconstrucția sistemului de iluminat stradal din orașul Ungheni – **6.912.419,02 lei***
- *Lucrări de reparație cu adaos de material în cartierul Dănuțeni, pe străzile: Nucului, Cetireni, Doina, Miorița, Luceafărul, 31 August, C. Moruzi (segmentul Petru Rareș – T. Sobolevschi), Independenței (segmentul Petru Rareș – T. Sobolevschi), Iacob Ciachir (segmentul Petru Rareș – T. Sobolevschi), Tereza Sobolevschi (segmentul Burebista – Doina), stradelele: Miorița, Luceafărul, 31 August – **361.939,09 lei***
- *Lucrări de reparație a curților blocurilor de locuit de pe str. Romană nr.114, nr.116, nr.112 din mun. Ungheni – **1.225.781,41 lei***
- *Lucrări de reparație a curților blocurilor de locuit de pe str. Bernardazzi nr. 12, nr. 10, nr. 8, Hasdeu nr. 16 – **1.591.905,80 lei***
- *Lucrări de reparație capitală interioară la Grădinița „Tereza Sobolevschi” din municipiul Ungheni – **423.219,63 lei***

- *Lucrări de reparație a curților blocurilor de locuit* de pe str. Petru Rareș nr. 19, Burebista nr. 35A și a accesului de drum de la Liceul Teoretic „Ion Creangă” până la Centrul Medicilor de Familie Dănuțeni – **800.064,17 lei**
- *Lucrări de reparație capitală în variantă albă – pietriș* str. Iacob Ciachir, str. Independenței, str. Constantin Moruzi – **568.056,02 lei**
- *Lucrări de amenajare* la Grădinița-creșă Solnișco – **422.040,00 lei**
- *Lucrări de reparație capitală a acoperișului* la Grădinița-creșă Steluța – **2.710.772,01 lei**
- *Lucrări de reparație capitală a unui sector de drum* din str. Zamfir Arbore – **4.834.583,20 lei**
- *Lucrări de amenajare a scuarului Primăriei* mun. Ungheni – **2.030.373,94 lei**
- *Lucrări de amenajare a stațiilor auto* cu instalarea elementelor SMART – **2.967.132,38 lei**
- *Lucrări de construire a rețelelor de canalizare menajeră* din str. Romană între str. Vasile Lupu – Ion Creangă și str. Vasile Alecsandri – Decebal – **3.716.400,00 lei**
- *Lucrări de reparație a unor porțiuni de drum* cu acces în curtea blocului de locuit str. Ion Creangă nr.17 și nr.19/1 – **1.120.984,90 lei**
- *Lucrări de reparație a unor porțiuni de drum* cu acces în curtea blocului de locuit str. Ștefan cel Mare nr. 159 – **638.283,30 lei**.

De asemenea există proiecte importante, cu impact economic și social, inițiate în anul 2022 și care urmează să fie finalizate în anul 2023, cum ar fi:

- *Lucrări de construire a rețelelor de canalizare menajeră* din str. Romană între str. Vasile Lupu - Ion Creangă și str. Vasile Alecsandri - Decebal mun. Ungheni – **3.716.400,00 lei**
- *Lucrări de construire a Centrului de Informare Turistică* – **2.988.624,39 lei**
- *Lucrări de amenajare a pistelor de bicicliști* în municipiul Ungheni – **29.870.183,53 lei**.

În 2022, ca urmare a desfășurării procedurilor de achiziție, au fost încheiate contracte, dintre care:

- *contracte pentru achiziția de lucrări* (lucrări de reparație a drumurilor, lucrări de canalizare, lucrări de reparație a instituțiilor publice aflate în subordinea Primăriei municipiului Ungheni) cu valoarea totală de **49.539.398,49 lei**;
- *contractele de achiziție de bunuri* (produse alimentare, produse petroliere, mijloace fixe, materiale de reparație, mobilier școlar, piese de schimb etc.) – **16.099.509,45 lei**;
- *contractele de achiziție de servicii* (servicii de elaborare de proiecte, estimare a costurilor, asistență tehnică etc.) – **26.457.922,61 lei**.

Toate procedurile de achiziție au fost desfășurate în conformitate cu legislația în vigoare.

În anul 2022, Primăria municipiului Ungheni a utilizat platforma publică de achiziții SIA RSAP MTender pentru publicarea procedurilor de achiziție publică, asigurând astfel transparența procesului de achiziție și accesul liber și nelimitat al tuturor persoanelor interesate și contribuind la implementarea reformei în domeniul achizițiilor publice.

O prioritate în domeniul achizițiilor publice este transparența Primăriei municipiului Ungheni. În acest sens, anunțurile privind procedurile de achiziție au fost publicate în Buletinul Achizițiilor Publice și pe pagina web a Primăriei municipiului Ungheni – www.ungheni.md. Sunt publicate, de asemenea, rapoartele de monitorizare a contractelor de achiziție publică, planurile de achiziții, inclusiv modificările ulterioare, anunțurile de atribuire a contractelor de achiziție publică.

IMPOZITE ȘI TAXE

În cadrul Primăriei municipiului Ungheni, activează Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale, care, prin serviciile sale de specialitate, asigură colectarea impozitelor și taxelor locale, constatarea și verificarea obiectelor impozabile, impunerea tuturor contribuabililor persoane fizice, urmărirea restanțelor, deservirea contribuabililor, soluționarea cererilor depuse, întreprinderea măsurilor de conformare benevolă.

În anul 2022, Serviciul a administrat **15259** de contribuabili persoane fizice la impozitul pe bunurile imobiliare și **12304** contribuabili persoane fizice la taxa pentru salubritate.

Au fost încasate impozite:

- la plata *impozitului pe bunurile imobiliare* - în proporție de **98,8%** din suma calculată, ceea ce constituie **3.527.585 lei**;

- la *taxa pentru salubritate* - în proporție de **88,2%** din suma calculată, ceea ce constituie **862.474 lei**.

Au fost acordate scutiri subiecților impunerii în conformitate cu prevederile art. 283 și 284 al Codului fiscal la plata impozitului pe bunurile imobiliare la 3487 contribuabili, în mărime de **712.425 lei** și la taxa pentru salubritate - la 434 contribuabili în sumă de **15.636 lei**.

De asemenea, au fost emise și înmânate 62022 avize de plată contribuabililor persoane fizice, din care: 15717 avize de plată pentru impozitul pe bunurile imobiliare și 46305 avize de plată pentru taxa pentru salubritate.

Au fost emise și eliberate certificate privind lipsa restanțelor, au fost întocmite răspunsuri în conformitate cu legislația fiscală, în termen legal, la toate cererile depuse de către contribuabili.

Pe parcursul anului 2022, au fost analizate, soluționate și operate în baza de date 112 cereri în vederea scutirii de la plata impozitelor și taxelor locale, în vederea restituirilor și compensărilor de sume provenite în urma modificărilor efectuate (scutiri, sume achitate în plus, modificări ale proprietarilor în urma efectuării tranzacțiilor etc).

Cetățenii au fost informați, prin intermediul paginii web și paginii de facebook a Primăriei municipiului Ungheni, precum și al ziarelor locale, despre necesitatea și termenii de depunere a declarațiilor impozitului pe venit pe perioada fiscală 2021, despre taxe și impozite și necesitatea achitării acestora.

A fost intensificat lucrul în domeniul încasării impozitelor pe proprietate de la persoane fizice și micșorării restanțelor la aceste impozite și taxe.

În permanență s-a lucrat cu contribuabilii restanțieri la plata impozitelor și taxelor, fiind expediate 428 somații și notificări pentru achitarea datoriilor și penalităților acumulate în anii precedenți.

PTOIECTE DE INVESTIȚII

În anul 2022, în municipiul Ungheni au fost implementate **21** de proiecte, în valoare totală de **255.675.627,53 lei**, dintre care 11 au fost finalizate, iar 10 sunt în derulare.

Totodată, au fost depuse la finanțatorii interni și externi 8 proiecte, 4 dintre ele fiind selectate spre finanțare, 2 - selectate pentru etapa următoare de depunere a aplicației complete, unul a fost respins și unul este în proces de evaluare. În anul de referință au fost atrase investiții sub formă de grant nerambursabil în valoare de **7.314.074,93 MDL**. (*Anexa 1*).

Proiectele implementate au vizat următoarele domenii:

Apă și canalizare: au fost construiți 19,66 km de rețele de distribuție de apă, circa 8 km rețea de canalizare și 3 stații de pompare a apelor uzate în sectorul Dănuțeni. În rezultat, 1500 de cetățeni din acest cartier au acces la canalizare. Extinderea sistemului de canalizare a fost începută și pe strada Romană, intersecția cuprinsă între străzile Ion Creangă și Vasile Lupu.

De asemenea, au fost realizate lucrări de construcție a unui rezervor de 1000 metri cubi la Stația de tratare a apei. Acest rezervor de acumulare a apei curate, pe lângă celelalte două existente, a câte 600 metri cubi fiecare, va permite extinderea serviciilor de livrare a apei potabile nu doar în municipiul Ungheni, ci și în localitățile limitrofe.

Un alt proiect se referă la achiziționarea a 1000 de apometre cu citire la distanță, care au fost instalate în sectorul Dănuțeni. Dispozitivele asigură citirea la distanță a datelor apometrului.

Eficiență energetică: Grație unui proiect implementat de AO Centrul Regional de Dezvoltare Durabilă, în parteneriat cu Primăria Ungheni, în sectorul Ungheni Vale a fost extins și modernizat iluminatul stradal. Astfel, au fost instalați 25 piloni și 5,7 km de rețele electrice. Totodată, au fost instalate 185 de console metalice și 185 de corpuri de iluminat (becuri LED). Gestionarea fluxurilor de lumină a fost asigurată prin sistemul modern de telegestiune și aplicația de monitorizare instalată în telefonul mobil. Această intervenție, pe de o parte, aduce beneficii economice prin reducerea consumului de energie electrică și a cheltuielilor cu aproximativ 39 %, iar pe de altă parte îmbunătățește calitatea mediului prin reducerea emisiilor de CO2.

În 2022, a fost modernizat sistemul de iluminat stradal în tot municipiul prin schimbarea corpurilor de iluminat vechi pe corpuri led. Circa 80 la sută dintre ele au puterea de 30 wați, ceea ce înseamnă că cheltuie de 3 ori mai puțin curent electric decât corpurile de iluminat vechi.

Două clădiri publice, de învățământ școlar și preșcolar au fost eficientizate energetic în anul 2022. Este vorba de Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” și Grădinița „Solnișco”.

Mobilitate urbană: a fost reparată capital strada Zamfir Arbore și alte peste 25 de străzi în sectorul Dănuțeni, reabilitate curțile blocurilor de locuit de pe străzile Creangă 17 și 19, Ștefan cel Mare 79, 159. Sunt în derulare lucrările de reparație capitală a străzii Boico.

În 2022, a început implementarea unui proiect de amenajare a pistelor de bicicliști în municipiul Ungheni. Lungimea acestora va fi de peste 20 km și va asigura legătura dintre sectoarele Dănuțeni, Centru, Tineretului, Berești-Vasilica.

Un alt proiect important, implementat în anul 2022, vizează amenajarea stațiilor de așteptare a transportului public în municipiul Ungheni și în 8 localități rurale limitrofe. În total, au fost

amenajate 106 stații de așteptare în Ungheni, la 10 dintre acestea fiind instalat un sistem SMART de informare a cetățenilor.

Managementul deșeurilor: a fost promovată colectarea selectivă a deșeurilor prin acțiuni de informare și sensibilizare a populației, dar și prin achiziționarea a 200 de containere de 120 litri, 100 de containere de 240 litri și 200 de containere de 1,1 litri pentru colectarea separată a deșeurilor din plastic și hârtie la platformele din oraș, precum și a 15 coșuri stradale, prevăzute pentru colectarea separată a deșeurilor menajere, plasticului și hârtiei.

La ÎM „AVE Ungheni” s-au făcut pași în domeniul digitalizării. Au fost instalate camere video la punctele de colectare a deșeurilor și pe autospeciale, ceea ce va permite monitorizarea calității prestării acestui serviciu și respectării regulilor de colectare separată a deșeurilor de către cetățeni. De asemenea, au fost efectuate lucrări de reabilitare a infrastructurii bazei ÎM „AVE Ungheni”.

În 2022, Primăria municipiului Ungheni, alături de primăriile Nisporeni și Călărași, a semnat Contractul de suport al proiectului privind gestionarea deșeurilor solide, care presupune crearea primei Zone de Management al Deșeurilor din Republica Moldova, pentru raioanele Ungheni, Nisporeni și Călărași.

Este un pas important în managementul deșeurilor, care prevede crearea unui sistem durabil de management al deșeurilor solide în Republica Moldova.

Infrastructură socială: au fost executate lucrări de construcție a unui ministadion sportiv pentru baschet și volei pe teritoriul Stadionului Municipal din Ungheni. A fost reabilitat și amenajat scuarul din fața Primăriei Ungheni.

La parterul Primăriei, a fost construit și amenajat Ghișeul Unic, care va facilita interacțiunea dintre cetățeni și administrația publică locală, îmbunătățind procesul de prestare a serviciilor de către primărie.

Turism și dezvoltare economică: au fost începute lucrările de construcție a Centrului de Informare Turistică, care are menirea să asigure infrastructura necesară pentru promovarea producătorilor locali, a agenților economici ce activează în domeniul turismului, meșterilor populari, operatorilor turistici, precum și promovarea destinațiilor turistice, produselor alimentare, vinicole, artizanale specifice regiunii Ungheni.

Parteneri în realizarea proiectelor: Este vorba de actorii cheie la nivel local, național și extern: *societatea civilă* (AO Centrul Regional de Dezvoltare Durabilă, Fundația Comunitară Ungheni, AO Camera tinerilor antreprenori JCI Ungheni etc.), *autoritățile naționale* (Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Mediului, Agenția de Dezvoltare Centru), *donatorii externi* (Uniunea Europeană, Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională / USAID, Fondul de Solidaritate al Poloniei, Fondul Global de Mediu, Banca Europeană de Reconstrucții și Dezvoltare etc.) și *orașele înfrățite* (municipiile Cluj-Napoca, Dorohoi, Bistrița/ România, Andrezieux Boutheon/ Franța, Winston-Salem/ SUA etc.)

ANEXA 1

PROIECTE IMPLEMENTATE & FINALIZATE SAU AFLATE ÎN DERULARE. PROIECTE DEPUSE ÎN ANUL 2022

Nr	Denumire proiect	Aplicant/ Beneficiar/ Partener	Peri- oada	Finanțato r	Buget total MDL	Grant MDL	Contribuție MDL	Stadiu proiect
1. PROIECTE IMPLEMENTATE & FINALIZATE. PROIECTE AFLATE ÎN DERULARE ÎN ANUL 2022								
1	Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Ungheni	<u>Aplicant/Beneficiar</u> : Primăria mun.Ungheni	2017-2022	Uniunea Europeană / GIZ	6 3836 200,00	58 957 000,00	4 879 200,00	<i>Proiect implementat & finalizat</i>
2	Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din Ungheni	Beneficiar Primăria mun. Ungheni	2017-2022	UE/ GIZ	52 858 000	52 858 000	0	<i>Proiect implementat & finalizat</i>
3	Cooperare intercomunitară pentru condiții mai bune de transport public în comunitățile raionului Ungheni	<u>Aplicant & Beneficiar</u> : Primăria mun. Ungheni <u>Parteneri & Beneficiari</u> : CR Ungheni, 8 localități rurale limitrofe	2020-2022	USAID / Comunitatea Mea	13 971 979,10	8 569 336, 32	540 2642,78	<i>Proiect în curs de finalizare</i>
4	Parteneriat împotriva deșeurilor pentru zone rurale verzi	<u>Aplicant</u> : Primăria or. Tshaltubo, Georgia <u>Beneficiar</u> : Primăria mun. Ungheni <u>Parteneri</u> : Spectri, Kutaisi/ Georgia; Tehnpol, Galați/ România; Rec – Caucasus, Erevan / Armenia	2020-2022	UE / Program Operațional Comun/ POC Bazinul Mării Negre 2014-2020	2 806 000,00	2 581 520,00	224 480,00	<i>Proiect implementat & finalizat</i>

5	Modernizarea iluminatului public în municipiul Ungheni	<u>Aplicant & Beneficiar:</u> Primăria mun. Ungheni	2020 - 2022	Corporația Financiară Nordică de Mediu / NEFCO	7 377 153,06	6 352 220,0 (împrumut NEFCO pe termen de 5 ani)	1 024 933,06	<i>Proiect implementat & finalizat</i>
6	Eficiențizarea infrastructurii publice în cartierul Ungheni Vale din municipiul Ungheni	<u>Aplicant:</u> AO CRDD <u>Partener & Beneficiar :</u> Primăria mun. Ungheni	2021-2022	Facilitatea Globală de Mediu/ GEF	5 213 693,30	837 294,30	4 376 399,00	<i>Proiect implementat & finalizat</i>
7	Valorificarea patrimoniului cultural și încurajarea turismului durabil prin intermediul unei moșteniri comune VII a ȚĂRMURILOR DUNĂRII ca bază pentru un traseu cultural	<u>Aplicant:</u> Universitatea Dunăreană Krems <u>Beneficiar:</u> Primăria mun. Ungheni <u>Parteneri :</u> 18 entități din 9 țări europene/ Austria, Cehia, Germania, România, Serbia, Bulgaria, Ungaria, Croatia Slovenia,	2021-2022	Programul Transnațional Dunărea 2014-2020	1 510 438,27	1 283 872,64	226 565,63	<i>Proiect implementat & finalizat</i>
8	EU4MD: Reconstrucția și revitalizarea Centrului municipiului Ungheni	Aplicant & Beneficiar: Primăria mun. Ungheni	2021-2022	Program „EU4 Moldova: Regiuni cheie”	26.771.924,425	25.870.117,135	901.807,29	<i>Proiect implementat & finalizat</i>
9	EU4MD: Modernizarea ÎM „Apă-Canal” prin introducerea elementelor SMART (contorizarea la distanță)	Aplicant & Beneficiar: Primăria mun. Ungheni	2021 - 2023	Program „EU4 Moldova: Regiuni cheie”	1.491.100	1.234.830,045	256.269,955	<i>Proiect în derulare</i>
10	EU4MD: Renovare bază AVE Ungheni și dotare cu containere	Aplicant & Beneficiar: Primăria mun. Ungheni	2021 - 2023	Program „EU4 Moldova: Regiuni cheie”	4.450.241,23	2.863.717,12	1.586.524,11	<i>Proiect în derulare</i>

11	EU4MD: Ghișeul Unic Ungheni (One STOP- SHOP Ungheni)	Beneficiar: Primăria mun. Ungheni	2021- 2023	Program „EU4 Moldova: Regiuni cheie”	1.967.966,36	1.252.053,36	715.913	<i>Proiect în curs de finalizare</i>
12	EU4MD: Dezvoltarea infrastructurii critice pentru asigurarea continuă cu apă potabilă a consumator. din regiunea Ungheni	Aplicant & Beneficiar Primăria mun. Ungheni	2021 - 2023	Program „EU4Mol dova: Regiuni- cheie”	4 304 822	4 304 822	0	<i>Proiect în derulare</i>
13	Proiect Pilot în Regiunea de Management al Deșeurilor nr. 5 / RMD -5	<u>Aplicant:</u> Ministerul Mediului <u>Beneficiar:</u> Primăria mun. Ungheni <u>Parteneri & Beneficiari:</u> Primăriile Călărași și Nisporeni	2021- 2025	BERD/ Banca Europeană de Reconstruc ții și Dezvoltare	00,00 EURO	00,00 EURO	00,00 EURO	<i>Proiect în derulare</i>
14	Acțiuni durabile pentru creștere economică prin turism	<u>Aplicant & Beneficiar:</u> Primăria mun.Ungheni	2022- 2024	EUROPA ID / Programul Facilitatea Primari pentru Creștere Economică/ UE	15 240 000,00	13 720 000,00	1 520 000,00	<i>Proiect în derulare</i>
15	Dezvoltarea transfrontalieră a transportului prietenos mediului	<u>Aplicant & Beneficiar:</u> Primăria mun.Ungheni	2022- 2023	Programul Operați on al Com un România- Republica Moldova 2014 - 2020	37 334 186,55	29339273,00	7994913,55	<i>Proiect în derulare</i>
16	Sportul unește unghenenii /SpUn	<u>Aplicant & Beneficiar:</u> Primăria mun.Ungheni <u>Partener & Beneficiar:</u> Stadionul Municipal Ungheni	2022- 2023	Guvernul RM Programul Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”	1 441 514,08	250 000,00	1191514,08	<i>Proiect în derulare</i>

17	Lucrări de amenajare a scuarului Primăriei mun. Ungheni	<u>Aplicant & Beneficiar:</u> Primăria mun.Ungheni	2022	Primăria Cluj-Napoca	2 436 689,76	2 068 299, 98	368 389,78	Proiect implementat & finalizat
18	Eficiențizarea infrastructurii publice prin extinderea sistemului de canalizare	<u>Aplicant & Beneficiar:</u> Primăria mun.Ungheni	2022 - 2023	FNDRL Programul „Satul European”	4 422 828,00	3 770 774,95	652 053,05	Proiect în derulare
19	Eficiențizarea energetică a Grădiniței „Solnășco” și reabilitarea căilor de acces și trotuarelor de pe teritoriul grădiniței	<u>Aplicant & Beneficiar:</u> Primăria mun. Ungheni	2022 - 2023	UNHCR	1 647 040, 00	1 225 000,00	422 040,00	Proiect implementat & finalizat
20	Reparația străzilor din Cartierul Dănuțeni	Beneficiar Primăria mun. Ungheni	2021 - 2022	Buget local (Fondul Rutier)	4 834 583.20	0	4 834 583.20	Proiect implementat & finalizat
21	Reabilitarea curșilor de pe străzile: Creangă 17 și 19, Ștefan cel Mare 79, 159.	Primăria Ungheni	2022	Buget local	1 759 268,2	0	1 759 268,2	Proiect implementat & finalizat
	TOTAL PROIECTE, dintre care:	21			255.675.627,53	217 338 130,845	38.337.496,685	
	Proiecte implementate & finalizate	11						
	Proiecte în derulare	10						
PROIECTE DEPUSE ÎN ANUL 2022								
Nr	Denumire proiect/notă conceptuală	Aplicant	Finanțator	Proiect selectat finanțat respins	Stadiu proiect implementat în derulare elaborare aplicație	Buget total MDL	Grant MDL	Contribuție MDL

1.	Sportul unește unghenenii /SpUn	Primăria mun. Ungheni	Guvernul RM Program Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”	Selectat & Finanțat	<i>Proiect în derulare</i>	1 441 514,08	250 000,00	1 191 514,08
2.	Eficiențizarea infrastructurii publice prin extinderea sistemului de canalizare	Primăria mun. Ungheni	FNDRL Program Satul European	Selectat & Finanțat	<i>Proiect în derulare</i>	4 422 828,00	3 770 774,95	652 053,05
3.	Lucrări de amenajare a scuarului Primăriei mun. Ungheni	Primăria mun. Ungheni	Primăria Cluj-Napoca	Selectat & Finanțat	<i>Proiect implementat & finalizat</i>	2 436 689,76	2 068 299, 98	368 389,78
4.	Eficiențizarea energetică a Grădiniței „Solnășco” și reabilitarea căilor de acces și trotuarelor de pe teritoriul grădiniței	Primăria mun. Ungheni	UNCHR	Selectat & Finanțat	<i>Proiect implementat & finalizat</i>	1 647 040, 00	1 225 000,00	422 040,00
5.	Managementul deșeurilor pentru comunități prietenoase mediului din raionul Ungheni	Primăria Ungheni	Ambasada Cehiei	Respins	-	5 930 000, 00	5 400 000, 00	530 000, 00
6.	Notă conceptuală proiect „Modernizarea infrastructurii rutiere municipale pentru revitalizarea economică sustenabilă”	Primăria Ungheni	Program Național de Dezvoltare a orașelor Poli de Creștere 2021-2027	Selectat	Pregătire aplicație completă proiect	22 200 000,00	19980 000,00	2 220 000,00

7.	Notă conceptuală proiect „Dezvoltarea unui sistem integrat de transport urban în municipiul Ungheni”	Primăria Ungheni	Program Național de Dezvoltare a orașelor Poli de Creștere 2021-2027	Selectat	Pregătire aplicație completă proiect	23 000 000,00	15000 000,00	8 000 000,00
8.	Creșterea economică incluzivă prin măsuri de eficiență energetică și crearea condițiilor favorabile pentru locuitorii municipiului Ungheni și persoanele refugiate din Ucraina	Primăria Ungheni	Program de Răspuns și Reînnoire pentru Ucraina și R. Moldova, implementat în cadrul inițiativei UE/ PNUD Primarii pentru Creștere Economică (M4EG)	În proces de evaluare		4 000 000	2 000 000	2 000 000
	Tip proiecte	Număr	Investiții atrase					
	Total proiecte aplicate dintre care:	8	7.314.074,93 MDL					
	Proiecte finanțate & implementate	2						
	Proiecte în derulare	2						
	Note conceptuale selectate	2						
	Proiecte respinse	1						
	Proiecte în proces de evaluare	1						

COMERȚ ȘI PRESTĂRI SERVICII

Examinarea Notificării privind inițierea activității de comerț și respectiv emiterea de Înștiințări de recepționare a Notificării pentru desfășurarea activității în domeniul comerț și prestare servicii pentru agenții economici, persoane juridice și persoane fizice din municipiul Ungheni se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 231 „Cu privire la comerțul interior”, Regulamentului de desfășurare a activității de comerț în orașul Ungheni, aprobat prin decizia Consiliului orașenesc Ungheni nr. 2/22 din 24.02.2017.

Astfel este reglementată activitatea în unitățile capitale cu destinație comerț și prestare servicii, activitatea unităților de comerț ambulant – gherete, tonete, tarabe ș.a., precum și activitatea în cadrul târgurilor, iarmaroacelor, manifestațiilor culturale, sportive și al altor evenimente similare.

Începând cu luna mai 2019, Notificările depuse de către agenții economici privind inițierea activității de comerț, modificarea datelor din Notificarea eliberată anterior, Notificarea privind încetarea activității se examinează de către Primăria municipiului Ungheni, pe principiul Ghișeului Unic, prin accesarea resursei informaționale în domeniul comerțului, e-Permis, instituită și administrată de Guvern. Datorită faptului că Primăria municipiului Ungheni este conectată la baza de date a Camerei de Înregistrare de Stat, Agenția de Evidență a Populației, Centrul Național de Sănătate Publică, iar persoana responsabilă are acces la baza de date a Agenției Cadastru, examinarea Notificării și, respectiv, emiterea Înștiințării de recepționare a Notificării se efectuează obiectiv, transparent și în termenii prevăzuți de legislație, și anume în termen de o zi - în cazul depunerii fizice la Primărie a Notificării și, respectiv, în termen de două zile lucrătoare - în cazul depunerii Notificării on-line.

În perioada mai 2019 - decembrie 2022, de către Primăria municipiului Ungheni au fost examinate și, respectiv, emise înștiințări de recepționare a circa 1110 notificări, dintre care 828 notificări privind inițierea activității de comerț și 292 - privind încetarea activității de comerț.

În anul 2022, de către Primăria municipiului Ungheni au fost examinate și, respectiv, emise înștiințări de recepționare a circa 286 notificări, dintre care 186 - privind inițierea activității de comerț și 98 - privind încetarea activității de comerț.

În municipiul Ungheni funcționează:

2 piețe comerciale mixte:

- piața comercială centrală, str. Vlad Țepeș 15, administrată de COOPCOMERȚ a UCCP;
- piața comercială str. Națională 32, administrată de SRL „SETRACO”;

5 piețe comerciale de tip închis:

- piața „mărfuri industriale”, incinta „Andrieș”, str. Națională 14, administrată de S.A. „Megaron”;
- piața „mărfuri industriale”, incinta „Arena”, str. Decebal 16, administrată de S.R.L. „Avecom-Net”;
- piața „mărfuri industriale”, str. V. Alecsandri 6, administrată de S.R.L. „VESTIMAL”
- piața „mărfuri industriale”, str. V. Alecsandri 7, administrată de S.R.L. „TALIVEG”;

- piața „mărfuri industriale”, str. Gh. Creștiuc 6, administrată de S.R.L. „CORSILCOM”.

- *1 piață de animale și păsări*, str. O. Ungureanu f/n, administrată de SRL „VLADIMINA”.

Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 „Privind protecția consumatorului”, art. 24, stabilește atribuțiile administrației publice locale în problema protecției consumatorului la capitolul comerț și prestare servicii.

În 2022, au parvenit mai multe plângeri legate de activitatea întreprinderilor de comerț și alimentație publică. Printre subiectele abordate se numără:

- comerțul neautorizat cu mărfuri pe trotuarul din strada Vasile Alecsandri și pe străzile adiacente Pieței Comerciale Centrale;
- condițiile nesatisfăcătoare de comercializare a peștelui viu în Piața Comercială Centrală;
- incomoditățile create de mijloacele de transport din care ce comercializează fructe și legume pe străzile municipiului;
- tulburarea liniștii publice pe timp de noapte prin folosirea articolelor pirotehnice în timpul ceremoniilor și emiterea în timpul ceremoniilor din amplificatoare (boxe) muzicale.

Plângerile și reclamațiile parvenire au fost examinate în termenii prevăzuți de legislație, cu implicarea serviciilor abilitate.

ARHITECTURĂ ȘI URBANISM

În perioada de referință, în cadrul Biroului de arhitectură au fost înregistrate și examinate 214 cereri ale locuitorilor municipiului Ungheni privind eliberarea certificatelor de urbanism, autorizațiilor de construcții, schimbare de destinație a construcțiilor, autorizații de plasare a publicității etc.

Toate cererile au fost examinate, fiind eliberate:

- Certificate de urbanism – 95
- Certificate de urbanism informativ - 26
- Autorizații de construcție - 78
- Autorizații de desființare – 14
- Autorizații de schimbare a destinației construcțiilor – 8
- Autorizații de plasare a publicității – 67
- Procese-verbale ale construcțiilor neautorizate - 2

Totodată, Serviciul arhitectură a fost implicat în procesele de inițiere, proiectate și implementare a obiectivelor de menire socială, culturală, locativă, industrială și de amenajare a teritoriului municipiului.

REGIM FUNCICIAR ȘI CADASTRU

Fondul funciar al municipiului Ungheni constituie la moment 1623,25 hectare, inclusiv pe categorii de terenuri:

- terenuri proprietate publică a statului - 421,86 hectare;

- terenuri proprietate publică a unității administrativ-teritoriale - 666,29 hectare;
- terenuri aflate în proprietate privată - 535,10 hectare.

La cele 8 ședințe ale Consiliului Municipal Ungheni, desfășurate în 2022, au fost prezentate mai multe proiecte de decizii privind chestiuni funciare, urmare fiind luate decizii, cum ar fi:

- au fost transmise în comodat pe un termen de 10 ani liceelor și școlilor din oraș construcțiile în care își desfășoară activitatea liceele și școlile, precum și terenurile aferente acestora;
- au fost transmise în gestiune economică și folosință Î.M. „Apă-Canal” construcțiile care nu erau înregistrate în registrul bunurilor imobile, precum și terenurile aferente acestora;
- au fost retrase din gestiune economică și folosință Î.M. „Salubritate Ungheni” 40 de terenuri, pe care sunt amplasate puncte de colectare a deșeurilor menajere, care ulterior vor fi transmise AVE Ungheni;
- au fost aprobate spre vânzare-cumpărare 4 terenuri surplus de lângă casă cu o suprafață totală de 1932 m p.;
- au fost atribuite în proprietate 11 terenuri aferente caselor individuale de locuit cu o suprafață totală de 7228 m p.;
- au fost prelungite 4 contracte de locațiune funciară expirate, iar în cazul a 2 contracte a fost încheiate relațiile de locațiune;
- a fost aprobat spre vânzare-cumpărare un teren aferent construcției nelocative cu suprafața de 30 metri pătrați;
- au fost permise 7 cazuri de înstrăinări ale bunurilor imobile proprietate privată, amplasate pe teren public.

În 2022, au fost examinate cereri și demersuri privind atribuirea de loturi pentru diferite scopuri, folosirea loturilor de lângă casă, soluționarea litigiilor funciare și alte tematici ce țin de cadastru.

Au fost eliberate 3251 certificate privind existența/lipsa terenului.

În perioada de referință, au fost desfășurate 2 licitații funciare, unde au fost adjudecate spre locațiune: un teren cu suprafața 1600 m p. și o încăpere cu suprafața de 305,8 m p.

La fel, a fost desfășurată licitația publică privind amplasarea obiectivelor comerciale ambulante în 3 locații din Parcul Central „Micul Cluj”.

Totodată, Primăria municipiului Ungheni a beneficiat de un suport tehnic și instituțional din partea Guvernului Regatului Norvegiei prin Autoritatea de Cartografie a Norvegiei, în colaborare cu Agenția Relații Funciare și Cadastru și Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM), în cadrul componentei „Dezvoltarea capacității tehnice și instituționale ale autorităților publice locale pentru utilizarea datelor geospațiale”, parte a Proiectului „Hărți pentru dezvoltare durabilă”. Astfel, specialiștii primăriei au avut parte de instruire Q-GIS în vederea accesării și utilizării datelor spațiale prin servicii de rețea, au primit echipament performant și un stick cu baza cartografică actuală. Grație acestui suport, a fost posibilă și realizarea unei hărți a municipiului Ungheni, care a fost instalată la etajul patru al primăriei.

La momentul de față, Primăria are încheiate 34 de contracte de locațiune funciară și 920 de contracte de locațiune a terenurilor pe care sunt amplasate garaje în cooperativele de garaje.

DRUMURI

În anul 2022, Primăria a continuat să întreprindă măsuri de îmbunătățire a infrastructurii municipiului.

Astfel, a fost reparată capital, în beton asfaltic, strada Zamfir Arbore (sectorul Dănuțeni) pe segmentul: de la intersecția cu strada Ștefan cel Mare până la strada Burebista. A fost construit aici și trotuar din pavaj. Spațiul carosabil asfaltat a fost de 4250 m p., iar a trotuarului – de 580 m p.

A fost construit accesul de drum, cu suprafața de 750 m p. de la strada Lacului până la sediul SRL AVE Ungheni.

În anul 2022, au fost executate lucrări de plombare a străzilor din municipiul Ungheni cu suprafața totală de 3230 de m p. Au fost reabilitate drumuri capitale varianta pietriș pe o suprafață totală de 2600 m p.

A continuat reparația curților blocurilor de locuit multietajate. În perioada de referință, au fost reabilitate:

- curtea blocului de pe strada Ștefan cel Mare 159, sectorul Dănuțeni (suprafața – 1300 m p.);
  - curtea blocului de pe strada Ion Creangă 17; 19/1, sectorul Tineretului (suprafața 2010 m p.).
- În ambele curți au fost amenajate, per total, 74 locuri de parcare.

Tot în 2022, au fost instalate 30 de denivelatoare în curțile blocurilor de locuit.

Valoarea totală a lucrărilor menționate constituie 10 252 600 lei.

SECURITATE ÎN TRAFICUL RUTIER

În anul 2022, au avut loc 4 ședințe ale Comisiei pentru Siguranță în Traficul Rutier, care a emis hotărâri și decizii cu privire la organizarea și fluidizarea traficului rutier și pietonal pe teritoriul municipiului Ungheni.

Pentru îmbunătățirea condițiilor de trafic, în perioada de referință, pe drumurile din oraș a fost aplicat marcaj rutier pe o suprafață totală de 6750 metri pătrați, în valoare de circa 800 mii lei.

Totodată, au fost instalate circa 440 de indicatoare rutiere, în valoare totală de 590 mii lei.

Primăria acordă o atenție deosebită condițiilor de circulație rutieră și pietonală prin curțile blocurilor locative multietajate și pe drumurile adiacente acestora. În acest sens, în anul 2022 au fost montate pe partea carosabilă rugozități artificiale de drum („polițist întins”) din elemente prefabricate, pentru a reduce viteza de deplasare a autovehiculelor și, implicit, pentru siguranța locuitorilor.

REPARAȚII INSTITUȚII PUBLICE

În anul 2022, Primăria a continuat să acorde o atenție sporită reparațiilor capitale și ordinare ale instituțiilor publice. Pe total, pentru aceste lucrări au fost cheltuiți, din bugetul municipal, circa 12.100.000 de lei.

La **Grădinița-creșă „Steluța”** au fost reparate capital: acoperișul, 2 dormitoare și sistemele de încălzire și de electricitate de aici, au fost confecționate și montate 2 foișoare duble, au fost construite căile de acces spre ele.

La **Grădinița-creșă „Licurici”** a fost construit terenul de sport din pavaj vibropresat, au fost confecționate și montate 2 foișoare duble, au fost construite căile de acces spre ele, au fost reparate capital încăperile unei grupe („Fluturaș”).

Grădinița-creșă „Solnișco” a beneficiat de reparația capitală a curții (660 metri pătrați) cu pavaj vibropresat. Au fost reparate capital rețelele de canalizare exterioare.

La **Grădinița-creșă „Tereza Sobolevschi”** au fost reparate capital: blocul alimentar și 2 dormitoare. Totodată, au fost confecționate și montate 2 foișoare duble, au fost construite căile de acces spre ele. A fost amenajat terenul de sport, iar o porțiune din curte (420 metri pătrați) a fost reparată capital.

La **Grădinița-creșă „Andrieș”** a fost reparat capital blocul alimentar, a fost confecționat și montat un foișor.

În **Grădinița-creșă „Guguțu”** a fost reparată pardoseala în încăperile din 5 grupe și din cele 13 foișoare.

Grădinița „Delia” a beneficiat de reparația capitală, inclusiv cu instalarea sistemului termic, în încăperile din 2 grupe noi.

La **Stația Orășenească a Tinerilor Turiști** au avut loc lucrări de reparații atât interioare, cât și exterioare, inclusiv reparații ale sistemelor termic și electric. A fost construit, în interior, și un zid de escalare.

La **Școala de Muzică**, în locul fostei centralei termice (din subsol) au fost reparate și amenajate 2 săli de clasă.

În **Palatul de Cultură** a fost reparat foaiierul de la etajul doi.

ILUMINAT PUBLIC

Implementarea măsurilor de eficiență energetică, utilizarea rațională a energiei electrice, investițiile în sistemul de iluminat public, reducerea cheltuielilor anuale de exploatare a instalațiilor la iluminatul public s-au aflat în vizorul Primăriei municipiului Ungheni și pe parcursul anului 2022. În acest sens, au fost implementate următoarele proiecte:

1. **„Modernizarea iluminatului public în municipiul Ungheni”**, finanțat prin creditare de către Corporația Financiară Nordică de Mediu/ Nordic Environment Finance Corporation (NEFCO), în valoare de 6,9 milioane de lei, inclusiv contribuția Primăriei - 650 mii de lei. În urma realizării

acestui proiect, au fost schimbate 2670 corpuri LED, au fost construite 20,2 kilometri de rețele electrice și au fost asamblate 20 de noduri de evidență a energiei electrice;

2. **„Sistem inteligent de control al iluminatului public din municipiul Ungheni”/ „Intelligent control system of public lighting in Ungheni”**, în valoare de 52 mii dolari SUA, finanțat de către PNUD-Republica Cehă, inclusiv co-finanțarea din bugetul local în sumă de 12 mii dolari SUA. Ca rezultat al implementării proiectului în cauză, în Piața Independenței din municipiul Ungheni au fost schimbate 30 de corpuri de iluminat, fiind montat și un dulap de dirijare și control al fiecărui corp de iluminat în parte.

Tot datorită acest proiect, a fost instalat un SOFT cu 4 dulapuri de dirijare și control a iluminatului stradal la distanță, divizat în 5 zone ale municipiului, care funcționează în regim autonom și nu depind una de alta.

La capitolul de sistem energetic putem califica și implementarea Proiectului „Cooperare intercomunitară pentru condiții mai bune de transport public în comunitățile raionului Ungheni”, finanțat prin Programul „Comunitatea Mea”, ceea ce a permis alimentarea cu energie electrică a 10 stații de așteptare a transportului public cu puncte comerciale (Tip 1) din municipiul Ungheni.

SALUBRIZARE ȘI AMENAJARE TERITORIU

Sarcinile de bază pentru acest domeniu sunt realizate de către Sectorul comunal, care a prestat servicii și a îndeplinit lucrări ce țin de următoarele domenii:

- îngrijirea și protecția spațiilor verzi;
- curățirea și defrișarea copacilor din locurile publice;
- curățirea și măturarea străzilor;
- deservirea și întreținerea rețelelor de iluminat public;
- dezăpezirea;
- amenajarea municipiului pentru manifestările publice organizate;
- amenajarea și îngrijirea cimitirelor etc.

În gestiunea serviciului comunal al Primăriei municipiului Ungheni se află 13 unități de transport, dintre care: 5 tractoare, 1 greder, 7 autovehicule.

În anul 2022, primăvara și toamna, au fost efectuate lucrări de înverzire și plantare a arborilor. Per total, au fost plantați peste 1200 de copaci. Circa 100 de arbori decorativi au fost plantați în centrul municipiului Ungheni, pe strada Națională, în scuarul Primăriei. Alți 34 de copaci au fost plantați pe strada Decebal, de-a lungul Parcului Central „Micul Cluj”, lucrări la care au participat și peste 65 de angajați ai Primăriei și consilieri municipali. Ceilalți copaci au fost plantați în spațiile verzi, de-a lungul unor străzi, în locul unor arbori defrișați.

În anul 2022, au avut loc și lucrări de întreținere a pepinierei din sectorul Ungheni Vale, de unde au fost transplantați în spațiile verzi 320 de arbori.

În conformitate cu autorizațiile eliberate de Agenția Ecologică, au fost defrișați și curățați

peste 680 de arbori. Masa lemnoasă obținută a fost repartizată pensionarilor și familiilor defavorizate, conform cererilor și listelor întocmite. În total, au fost repartizați 570 metri steri de lemne de foc, în valoare totală de 246900 lei, bani ce au venit în bugetul primăriei.

În lunile de vară, s-a cosit în permanență iarba din spațiile verzi, de pe marginea străzilor, din curțile blocurilor de locuit multietajate. La aceste acțiuni au fost antrenați 9 cosăși, 3 muncitori și 1 maistru.

Electricienii Serviciului comunal au fost implicați la efectuarea lucrărilor de reparație a unor rețele de iluminare stradală, de instalare sau schimbare a corpurilor de iluminat.

Pe parcursul anului 2022, în municipiu au fost organizate diferite activități culturale de amploare, angajații serviciului fiind antrenați nonstop la menținerea curățeniei. Pentru sărbătorile de iarnă, în 2022 au fost achiziționate următoarele elemente de decor: 3 figurine, care au fost instalate în Piața Independenței, 1 clopoțel cu înălțimea de 4 metri, instalat în Parcul Central „Micul Cluj”, instalațiile de pe strada Națională au fost reparate (36 clopoței). Pomul de Crăciun central, precum și cei 6 pomi mai mici, amplasați în sectoarele periferice, sunt păstrați în condiții bune și, deja al treilea an, sunt utilizați pentru împodobirea municipiului de sărbători.

În permanență, cu excepția zilelor cu ploaie sau cu ninsoare, muncitorii Serviciului comunal mătură trotuarele, străzile, curăță gunoiul acumulat pe lângă borduri, adună, toamna, frunzele.

Serviciul comunal are în gestiunea sa și cimitirele din oraș, unde au fost înmormântate, în perioada de referință, 139 de persoane. Aici au fost efectuate lucrări de reparație, îngrijire și curățenie cu evacuarea deșeurilor.

La situația anului 2022, Serviciul comunal avea depozitate 700 tone de nisip și 50 tone de sare pentru dezăpezire. Din totalul materialului antiderapant, 60 de tone au fost presărate și împrăștiate pe străzile municipiului, restul rămânând depozitat, pentru a fi utilizat în anul 2023.

În gestiunea Serviciului comunal se află și secția de salvamari, formată din 4 persoane angajate cu normă întreagă și alte 4 persoane - pe timp de vară. Echipa este asigurată cu cele necesare pentru a interveni în caz de necesitate.

Pe plajele râului Prut și lacului Delia au fost efectuate lucrări de amenajare și întreținere. În perioada estivală, au fost efectuate în permanență lucrări de salubritate a plajelor și teritoriilor aferente.

În toate aceste procese de lucru sunt implicate 60 de persoane.

SERVICIUL JURIDIC

Serviciul juridic se călăuzește în activitatea sa de Constituția Republicii Moldova, de legile Republicii Moldova, de decretele Președintelui, de hotărârile și ordonanțele Guvernului, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și de Regulamentul intern.

Sarcinile principale ale serviciului juridic sunt: asigurarea juridică a activității autorității administrației publice locale, efectuarea lucrărilor ce țin de perfecționarea legislației Republicii Moldova, reglementarea chestiunilor ce țin de competența serviciului juridic, reprezentarea intereselor Primăriei în instanțele de judecată precum și îmbunătățirea calității proiectelor de acte normative.

În perioada de referință, juriștii Primăriei au reprezentat interesele instituției în 33 de cauze civile și de contencios administrativ, și în 1 (una) cauză penală, pe diferite probleme, cum ar fi:

- recunoașterea dreptului de proprietate;
- încasarea datoriilor;
- uzucapiunea dreptului;
- eliberarea unor acte administrative;
- anularea deciziilor Consiliului Municipal Ungheni;
- înregistrarea dreptului de proprietate;
- îngrădirea și conservarea construcției avariate;
- decăderea din drepturile părintești etc.

Au fost pronunțate 15 hotărâri/decizii definitive și irevocabile, toate în favoarea Primăriei municipiului Ungheni.

Celelalte cauze fie sunt pe rol, fie au fost suspendate sau au fost scoase de pe rol. Au fost atacate în instanțele superioare: 3 cauze la Curtea de Apel Chișinău; 1(una) cauză - la Curtea Supremă de Justiție.

Litigiile existente se împart, în mare parte, în următoarele categorii:

- litigiile funciare, care au obiect principal anularea titlurilor de autentificare a drepturilor deținătorilor de teren, litigiile privind recunoașterea dreptului de proprietate asupra unor bunuri imobile, privind repartizarea în natură a lotului de teren etc.

- litigii privind drepturile copiilor minori.

Celelalte litigii care s-au aflat la examinare s-au axat pe: recunoașterea pierderii dreptului la spațiul locativ, constatarea faptelor ce au valoare juridică, anularea înscrisurilor din Registrul bunurilor imobile, recuperarea prejudiciului material și moral, anularea autorizațiilor de funcționare sau prelungirea termenului de valabilitate a acestora.

Totodată, juriștii Primăriei municipiului Ungheni au participat la elaborarea și expertizarea proiectelor de decizii ale Consiliului Municipal și dispozițiilor primarului; la elaborarea, avizarea din punct de vedere al legalității și prezentarea spre semnare administrației entității: demersuri, certificate, adevăruri eliberate de către Primăria municipiului Ungheni persoanelor fizice și/sau juridice; la întocmirea și redactarea contractelor (de comodat, de achiziții publice, de vânzare-

cumpărare, de prestări servicii etc.) încheiate între Primăria municipiului Ungheni și/sau persoane fizice/juridice, precum și negocierea clauzelor legale contractuale.

Subsidiar, juriștii acordă asistență juridică specialiștilor din cadrul Primăriei municipiului Ungheni, instituțiilor din subordine, consilierilor etc; monitorizează executarea hotărârilor judecătorești rămase definitive în cauzele pe care le-a instrumentat. Și, nu în ultimul rând, juriștii participă, în mod obligatoriu, la ședințele comisiilor de specialitate, la ședințele Consiliului Municipal Ungheni, precum și la toate ședințele instituite la nivelul instituției.

COMUNICARE ȘI RELAȚII CU PUBLICUL

Comunicare

Comunicarea reprezintă o verigă importantă între autoritățile publice locale și populație. Informarea locuitorilor din prima sursă este nu doar necesară, ci și de mare actualitate. Fiind informați, ei înțeleg mult mai bine procesele ce au loc și se implică tot mai activ în viața comunității. Foarte importantă este comunicarea și pentru primărie, căci astfel, datorită comentariilor, reacțiilor parvenite, poți afla părerea și opiniile cetățenilor privind activitatea autorităților publice locale, proiectele realizate, evenimentele organizate etc. Grație comunicării și informării, este promovată imaginea pozitivă a municipiului Ungheni, ceea ce contribuie la atragerea investițiilor, la dezvoltarea turismului etc.

La ora actuală, Primăria municipiului Ungheni utilizează numeroase modalități de informare, inclusiv:

- site-ul Primăriei municipiului Ungheni – ungheni.md

Aici sunt publicate toate informațiile oficiale (regulamente, proiectele de decizii și, ulterior, deciziile Consiliului Municipal, dispozițiile primarului, anunțurile de interes public, comunicate, buletine electronice, știri etc.).

Conform analizei realizate de IDIS „Viitorul”, site-ul primăriei Ungheni s-a clasat, în anul 2021, printre cele mai bune 5 site-uri ale administrațiilor publice locale orășenești din Republica Moldova. Pentru anul 2022 nu există, deocamdată, date în acest sens.

- pagina de facebook Primăria municipiului Ungheni

La data de 30 decembrie 2022, numărul persoanelor care apreciau pagina respectivă era de 9632, iar al urmăritorilor – de 11584.

Pe parcursul anului 2022, pe pagina de facebook Primăria municipiului Ungheni au fost plasate peste 560 de informații, anunțuri, reportaje foto, video, acestea adunând peste 6000 de comentarii și mii de distribuiri. Doar în ultimele 5 luni ale anului 2022 (august-decembrie) numărul distribuțiilor a fost de 9436, ceea ce denotă faptul că lumea este interesată de informațiile prezentate de primărie.

Conform statisticilor, pagina este urmărită, în proporție de 67,8%, de femei, și în proporție de 32,2% - de bărbați. Cei mai mulți urmăritori (peste 60%) sunt persoanele cu vârsta cuprinsă între 25 și 45 de ani. Printre urmăritori se numără și persoane din România, Italia, Spania, SUA, Germania etc.

- Ziarele „Expresul” și „Unghiul”

În anul 2022, în cele două publicații periodice locale, cu un tiraj total de peste 10 mii de abonați, au fost editate câte 48 de rubrici cu genericul „Primăria Ungheni zi de zi”. În rubricile respective au fost publicate știri despre evenimentele organizate de primărie, interviuri cu genericul „Dumneavoastră întrebați – Primăria răspunde”, anunțuri, comunicate privind proiectele implementate etc. De notat că ziarele sunt preferate, de obicei, de persoane cu vârsta de peste 45 de ani, care merită să fie informate din prima sursă despre ceea ce are loc la Ungheni.

În 2022, au fost editate și publicate pe pagina web a Primăriei www.ungheni.md 8 buletine electronice tematiche, printre care: Ora bilanțurilor, Uniți pentru Ucraina, Drumul apei: de la Prut la consumator; Eroii din sport; Dezvoltarea transfrontalieră a transportului prietenos mediului; Acțiuni durabile de creștere economică prin turism.

Pe parcursul anului 2022, foarte multe informații ale Primăriei municipiului Ungheni au fost preluate de presa națională: atât de paginile web ale unor instituții media (moldpres.md, zdg.md, diez.md, noi.md, provincial.md, replicamedia.md etc.), cât și de posturile de televiziune (TV8, Pro TV, Moldova 1, Jurnal TV), dar și de radio (Europa Liberă, Vocea Basarabiei, EcoFM). Un interes sporit din partea presei au avut subiectele ce țin de realizarea proiectelor de infrastructură, de inițiativele primăriei în ceea ce privește cultura, mediul, dezvoltarea turismului.

Relații cu publicul

În anul 2022, la Primăria municipiului Ungheni au fost înregistrate 1647 demersuri și 446 cereri de la cetățeni, inclusiv 5 adresări în format electronic.

În corespondența de ieșire au fost înregistrate și expediate 1120 demersuri și răspunsuri la cereri. În perioada vizată, au fost înregistrate 17 cereri repetate. Solicitățile s-au referit la: amenajarea unor terenuri de joacă și a parcărilor în curțile blocurilor de locuit, iluminatul public, reparația unor porțiuni de drum, defrișarea arborilor.

Au fost înregistrate 24 de petiții colective, prin care s-a solicitat: amenajarea curților și căilor de acces spre blocurile cu multe niveluri, amenajarea parcărilor în curți, instalarea iluminatului public stradal, instalarea indicatoarelor rutiere pe unele porțiuni de străzi, construirea rețelelor de canalizare, de gazificare, defrișarea arborilor care, conform solicitanților, prezentau pericol.

De către organele ierarhic superioare, pe perioada anului 2022, au fost remise primăriei spre examinare 13 petiții. La toate s-a dat răspuns în termenii stabiliți de legislația în vigoare. Totodată, au fost înregistrate, în format electronic, 506 de solicitări de înscriere a copiilor la grădinițele din municipiul Ungheni. Toate solicitările au fost examinate la ședințele Consiliului de înscriere a copiilor în instituțiile preșcolare din municipiul Ungheni și acceptate pentru înscrierea copiilor în cele 7 grădinițe din oraș.

Urmare a analizei petițiilor înregistrate, s-a constatat faptul că cetățenii se implică tot mai mult în viața publică a municipiului, că sunt interesați de ceea ce se întâmplă, ei semnalizând diverse probleme, venind și cu anumite soluții.

Printre problemele abordate se numără:

- reparația drumurilor - 13 cereri;
- amenajarea parcărilor auto în curțile blocurilor cu multe niveluri - 9 cereri;

- amenajarea curților și instalarea iluminatului public - 8 cereri;
- litigii funciare - 9 cereri;
- acordarea ajutorului material - 169 cereri;
- confirmarea plăților pentru bunurile imobiliare - 16 cereri;
- instituirea custodiei asupra copiilor minori - 34 cereri;
- soluționarea problemei câinilor vagabonzi – 4 cereri.

Comparativ cu anul 2021, sunt în creștere solicitările privind acordarea lemnului de foc contra plată. Au fost înregistrate și 46 de cereri cu privire la obținerea autorizației de tăiere (curățare) a vegetației de pe teritoriul municipiului. Sunt înregistrate cereri prin care se solicită tăierea arborilor care sunt în proces de putrefacție și prezintă pericol de prăbușire sau sunt amplasați în imediata apropiere de blocurile locative, clădiri administrative, instituții de învățământ.

RELAȚII INTERNAȚIONALE

La capitolul relații internaționale, sarcina principală este de a stabili și de a menține relații de colaborare și parteneriat între Primărie și reprezentanții orașelor înfrățite, precum și ai altor orașe, de a iniția și a stabili noi relații internaționale.

La momentul de față, Primăria municipiului Ungheni are semnate acorduri de înfrățire cu 20 de orașe.

Anul 2022 a fost marcat de numeroase evenimente importante ce țin de relațiile externe.

- Participarea primarului municipiului Ungheni la Forumul ONU al Primarilor de la Geneva, ediția a II-a, unde a avut o intervenție, vorbind despre dezvoltarea municipiului Ungheni bazată pe soluții verzi, ecologice și unde a prezentat trei istorii de succes ale Ungheniului: Parcul „Micul Cluj”, Centrul Cultural Multifuncțional „Regina Maria” și Stadionul Central.
- Vizita unei delegații a Primăriei în orașul înfrățit Andrézieux-Bouthéon din Franța, unde a participat la evenimentul „Couleur Nature”, ediția a 10-a. În cadrul întrevederii cu reprezentanții autorităților din Andrézieux-Bouthéon au fost discutate noi oportunități de cooperare.
- Semnarea Scrisorii de intenție privind stabilirea relațiilor de prietenie și cooperare cu orașul chinez Pingdingshan. În baza documentului semnat, cele două părți au convenit să facă eforturi concertate, pentru a realiza schimburi și cooperare în economie, comerț, știință, tehnologie, cultură, sport, sănătate, educație etc.
- Odată cu declanșarea războiului în Ucraina, Primăria și-a orientat eforturile de susținere a celor două orașe înfrățite din țara vecină: Noua Suliță și Horishni Plavni, dar și a ucrainenilor refugiați la Ungheni. Orașul înfrățit, Winston Salem din SUA, a lansat o colectare de fonduri pentru cele două orașe ucrainene. Donațiile de 2000 de dolari SUA au fost utilizate pentru procurarea medicamentelor. Un ajutor considerabil pentru persoanele refugiate din Ucraina a fost oferit de către Primăria Cluj-Napoca, un alt oraș înfrățit cu Ungheniul, fiind donate electrocasnice, mese, scaune, saltele, plapume, medicamente de primă necesitate etc.

În 2022, Primăria Ungheni a avut o cooperare strânsă cu Primăria orașului înfrățit Dorohoi din România, cu care implementează proiectul „Dezvoltarea transfrontalieră a transportului prietenos mediului”, fiind creată rețeaua transfrontalieră a promotorilor transportului prietenos mediului. În lunile iulie și octombrie, au avut loc vizite reciproce ale reprezentanților rețelei respective, fiind purtate discuții privind acțiunile de sporire a conștientizării de către cetățeni și autorități a problemelor legate de efectele vehiculelor, beneficiile transportului alternative etc.

Cooperarea dintre primăriile Ungheni și Tskaltubo din Georgia. Reprezentanți ai administrațiilor publice și organizațiilor neguvernamentale au participat la acțiuni comune și evenimente privind implementarea practicilor moderne de gestionare a deșeurilor.

În 2022, relațiile dintre Ungheni și Cluj-Napoca au fost marcate de un eveniment important. În ședința din 24 iunie, Consiliul Municipal Ungheni a decis în unanimitate să-i confere titlul „Cetățean de onoare al municipiului Ungheni” lui Emil Boc, primarul municipiului Cluj-Napoca, în semn de grațitudine pentru contribuția adusă la dezvoltarea municipiului Ungheni. Vom menționa în mod special reabilitarea Parcului Central „Micul Cluj” și a Scuarului Primăriei.

De Zilele Orașului, au fost prezente la Ungheni delegații din orașele înfrățite din România: Cluj-Napoca, Dorohoi, Sector 5 București, Iași, Reghin și Bistrița, Tskaltubo (Georgia), Vanadzor și Dilijan (Armenia). Aceștia au participat la activitățile desfășurate, printre care și Panelul de discuții „Actualitate și perspective în relațiile cu orașele înfrățite”.

A avut loc și o vizită de studiu în municipiul Bistrița, România a reprezentanților Primăriei Ungheni, alături de reprezentanți ai altor primării și ai operatorilor de servicii publice din Ungheni, pentru a se familiariza cu bunele practici de îmbunătățire a accesului la serviciile și utilitățile publice locale.

În noiembrie, reprezentantul Primăriei municipiului Iași, Andrei Chelaru, a participat la Festivalul Tineretului de la Ungheni și a vizitat Târgul produselor tradiționale locale „Ungheni 560 de ani”. Oficialii au abordat subiecte ce țin de cooperarea dintre cele două orașe înfrățite, printre care inițierea unor acțiuni comune în domeniul culturii și tineretului.

La 1 decembrie, a fost semnat Acordul de înfrățire cu municipiul Bistrița, care a devenit al 20-lea oraș înfrățit cu municipiul Ungheni și al șaselea din România.

În anul 2022, Primăria municipiului Ungheni a fost vizitată de 7 înalți demnitari:

- Ambasadorul SUA în Republica Moldova, Kent D. Logsdon;
- Șeful Delegației UE în Republica Moldova, Ambasadorul Jānis MAŽEIKS;
- Reprezentanta rezidentă adjunctă PNUD Moldova, Andrea Cuzyova;
- Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Georgiei în Republica Moldova, Levan Diasamidze;
- Consulul General al României la Bălți, Petrișor Dumitrescu;
- Reprezentanta rezidentă PNUD în Republica Moldova, Dima Al-Khatib
- Ambasadorul Franței în Republica Moldova, Graham Paul.

CULTURĂ, TINERET ȘI SPORT

Cultură

Planul de activități culturale și de comemorare este realizat de către Primărie în comun cu instituțiile din subordinea sa: Palatul de Cultură, Muzeul de Istorie și Etnografie, Casa Limbii Române, Școala de Muzică, Școala de Arte Plastice „Raisa Cojocaru”, Centrul Cultural Multifuncțional „Regina Maria”. Toți sunt participanți activi atât la organizarea și desfășurarea evenimentelor culturale din municipiu, cât și luând parte la evenimente și festivaluri naționale și internaționale, de unde revin, de fiecare dată, cu premii și distincții importante.

Printre principalele activități culturale ale anului 2022 se numără:

- *Spectacol de Sfântul Vasile* cu participarea interpreților de muzică populară: Silvia Zagoreanu, Constantin Rotaru, Nătălița Munteanu, Arseni Botnaru
- *Festivalul Internațional de Muzică „Mărțișor-2022”*
- *Ziua Teatrului la Ungheni* cu prezentarea a patru spectacole
- *Cenaclul literar-muzical „Lumina din cuvinte”*, dedicat memoriei lui Mihai Eminescu
- *Spectacol organizat de colectivele artistice din Ungheni*, cu ocazia lansării havuzului pe Piața independenței
- *Spectacol „Hai să sărbătorim copilăria”*, dedicat Zilei Protecției Copilului
- *”Joia în parc”*, un proiect artistic, organizat de către Palatul de Cultură vara, în fiecare zi de joi, în Parcul Cental „Micul Cluj”
- *Hora de Ispas*, cu participarea interpreților de muzică populară Igor Rusu, Marin Lavric, Mihai Timofti și a ansamblurilor de dans popular „Struguraș”, „Ungheneni” și „Hora de la Prut”
- *Sărbătoarea „SânziEne unghenene”*, cu participarea unor interpreți de muzică populară din Republica Moldova și România
- *Festivalul folcloric transfrontalier „Ungheni – 560 de ani”*, cu participarea Orchestrei de muzică populară „Mugurelul” din Dorohoi, a Ansamblului de dansuri „Mărgineanca” din Botoșani, a colectivelor artistice din Ungheni
- *Festivalul Transfrontalier de Folk „UnFolk”*, cu participarea unor îndrăgiți interpreți de folk de la Chișinău, Ungheni, Soroca, București, Brașov, Vrancea, Giurgiu
- *Zilele municipiului Ungheni*, cu participarea interpreților de muzică populară și pop, a trupelor îndrăgite din Chișinău
- *Festivalul „Dor călător”* cu Vali Boghean, Surorile Osoianu, Cristofor Aldea-Teodorovici, Pasha Parfeni etc.
- *Ringul de poezie, ediția a II-a*, dedicat Zilei Naționale „Limba Noastră”, organizat în Parcul „Micul Cluj”
- *Sărbătoarea „Sfântul Andrei”*, organizată la Palatul de Cultură
- *Gala Pomilor de Crăciun*, cu participarea instituțiilor publice și a meșterilor populari
- *Sărbătorile de Crăciun și Revelion*, cu întâmpinarea urătorilor și colindătorilor
- *Spectacolul „Muzica unește”*, prezentat de Ansamblul de percuție „Alternances” de la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași
- *Concerte prezentate de colectivele Palatului de Cultură Ungheni*
- *Locomotiva Culturală* cu Vali Boghean.

Totodată, au fost organizate acțiuni de comemorare a evenimentelor istorice (începutul acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, retragerea trupelor sovietice din Afganistan, avaria de la Cernobîl, Ziua drapelului de stat, Ziua Victoriei, Ziua Independenței), precum și a unor personalități marcante: Mihai Eminescu, Grigore Vieru.

În cadrul evenimentelor artistice și culturale, au fost organizate expoziții de fotografii, expoziții de desene. Primăria municipiului Ungheni a continuat parteneriatul și a colaborat eficient cu mai multe instituții și ONG-uri, printre care: Centrul Raional pentru Tineri, Inspectoratul de Poliție, Direcția Educație, Direcția Cultură, CRDD, și alte Organizații neguvernamentale din municipiul Ungheni.

În 2022, a fost lansat Buletinul științific nr. 7 al Muzeului de Istorie și Etnografie „Pyretus” (312 pagini), dedicat aniversării de 560 de ani de la prima atestare documentară a Ungheniului. Specialiștii noștri au participat la elaborarea cărții „Ungheni, amprenta vie a frumuseții”.

La finalul anului, prin decizia Consiliului Municipal Ungheni, anul 2023 a fost declarat Anul patrimoniului cultural, fapt ce ne va face să muncim și mai intens pentru organizarea evenimentelor culturale tradiționale, dar și a unora în premieră, vi fi promovat în permanență patrimoniul cultural și oamenii din cultură.

Tineret

Activitatea în domeniul tineretului s-a desfășurat conform Planului de acțiuni preconizat pentru anul 2022, în vederea sporirii implicării tinerilor în viața comunității, în acțiuni de voluntariat, precum și în organizarea și desfășurarea diverselor activități culturale, sportive, sociale.

În cadrul Primăriei municipiului Ungheni activează cu succes Grupul de Voluntari „Pro Ungheni”, fondat în 2016, și Fondul pentru Tineri, fondat în 2009.

În perioada de raportare, au fost organizate numeroase evenimente cu participarea tinerilor și pentru tineri, în parteneriat cu instituțiile municipale și asociațiile obștești din teritoriu, printre care:

Acțiunea	Perioada	Parteneri
Traning „Arta de a vorbi în public”	Februarie	Voluntarii Pro Ungheni
Cupa la hipism „Jacob Ciachir”	Mai	JCI Ungheni
Karaoke Night	Septembrie	Grupul de Voluntari Pro Ungheni
Sesiunea de informare privind implicarea civică „Sunt voluntar, luminez viața”	Iunie-iulie	Grupul de Voluntari Pro Ungheni
Acțiuni dedicate Zilei Internaționale a Copilului	Iunie	Direcția Educație, Palatul de Cultură, Centrul Cultural Multifuncțional „Regina Maria”

Flashmob în cadrul Festivalului Tineretului	Noiembrie	Grupul de Voluntari Pro Ungheni, Studioul de dans „Ungheneni”
Festivalul Tineretului	Noiembrie	UNICEF, instituțiile din mun. Ungheni
Sesiune de instruire „CV de Succes”	Noiembrie	Grupul de Voluntari Pro Ungheni, JCI Ungheni
„Fast Pro Public Speaking”	Februarie	Grupul de Voluntari Pro Ungheni
Seara de Muzică Live	Mai	Grupul de Voluntari Pro Ungheni
Săptămâna Națională a Voluntariatului	Octombrie	Grupul de Voluntari Pro Ungheni
Cinemateca	Decembrie	Grupul de Voluntari Pro Ungheni
Programul „Dezvoltarea sectorului de tineret în Cahul și Ungheni”	Ianuarie-decembrie	Centrul de Informare și Resurse PRO BONO, Uniunea Europeană în Moldova, UNDP Moldova UNICEF Moldova
Elaborarea Strategiei municipale de tineret	Septembrie-decembrie 2022	Centrul de Informare și Resurse PRO BONO, Uniunea Europeană în Moldova, UNDP Moldova UNICEF Moldova

O realizare foarte mare a anului 2022 a fost elaborarea proiectului pentru concursul anunțat de Ministerul Educației și Cercetării, „Capitala Tineretului 2023”. Datorită muncii efectuate de către o echipă a Primăriei, acest proiect a acumulat punctajul maxim și municipiul Ungheni a fost desemnat „Capitala Tineretului 2023”. Reamintim că Ungheniul a fost prima capitală a tineretului din Republica Moldova, în anul 2011.

În 2023, datorită proiectului „Capitala Tineretului 2023”, vor avea loc numeroase activități dedicate tinerilor, cu implicarea tinerilor. Vor fi și activități locale, și naționale și chiar internaționale. Tot în anul 2023, se preconizează reactivarea, după o pauză de doi ani, a Centrului de tineret, ceea ce va impulsiona și mai mult activitățile dedicate tinerilor.

Sport

Printre obiectivele principale ale autorității publice locale se numără și stimularea dezvoltării sportului, a activităților de promovare a culturii fizice și a sportului, precum și promovarea stilului sănătos de viață în rândul populației.

În vederea realizării acestor obiective, Primăria municipiului Ungheni colaborează cu instituțiile publice, asociațiile obștești și cluburile sportive din teritoriu.

În prezent, în municipiul Ungheni își desfășoară activitatea 3 școli de sport, 1 Stație Orașenească a Tinerilor Turiști, 2 asociații obștești în domeniul sportului (*Run Ungheni, Karate-do*), 1 club sportiv (*FCM Ungheni*), în subordinea primăriei fiind Școala pentru copii și juniori din municipiul Ungheni și Stația Orașenească a Tinerilor Turiști.

Infrastructura sportivă a municipiului Ungheni este constituită din: Stadionul Central, 12 terenuri de sport în sectoarele periferice ale municipiului Ungheni (*Dănuțeni, Ungheni Deal, Ungheni Vale, Centru, Tineretului, Berești-Vasilica*), 2 terenuri de tenis de câmp (*în Parcul „Micul Cluj” și la Stadionul Central*), terenuri de volei, de mini-fotbal, 1 skateparc (*Parcul „Micul Cluj”*), o sală de sport în incinta Școlii de sport pentru copii și juniori, zid de escalare (*Stația Orășenească a Tinerilor Turiști*).

În perioada de referință, Primăria municipiului Ungheni a organizat diverse activități, care pot fi clasificate, după caracterul lor, în mai multe tipuri:

- **activități locale cu caracter tradițional** (campionatele municipiului Ungheni la șah, joc de dame, tenis de masă, tenis de câmp, volei, mini-fotbal, baschet, streetbal, baschet, Cupa municipiului Ungheni la: șah, joc de dame, tenis de masă, tenis de câmp, volei, mini-fotbal, baschet, streetbal, baschet);

- **activitățile naționale și internaționale** (Ziua Europei, Ziua Internațională a copilului, Ziua Independenței, Zilele orașului Ungheni, Ziua Sportivului, Turneul Internațional la șah, Cursa internațională de alergări „Tinerete”, Campionatul Republicii Moldova de alergări pe șosea, Cupa Republicii Moldova la joc de dame, Turneul la hipism „Cupa Iacob Ciachir”);

Susținerea sportului de performanță

În anul 2022, selecționata de atletism din municipiul Ungheni, fiind susținută de Primărie, a participat la:

- *Semimaratonul Iași 2022*, unde s-a clasat pe locul II – semimaraton, locul III – 10 km;
- *Wizz Air Cluj Napoca Marathon 2022*, unde a obținut locul III la semimaraton și locul I la Ștafeta maratonică;
- *Chișinău International marathon 2022* (loc I – 10,5 km, locurile II și III – la semimaraton, locul II - maraton);
- *Maratonul internațional București 2022* (locul IV – 10 km, locul II - ștafetă maratonică).

Primăria a oferit suportul necesar pentru participarea sportivului Iaroslav Buchili la Campionatul Mondial la Armwrestling, București 2022, unde a obținut medalia de aur.

Tot la sportul de performanță putem vorbi de finanțarea și administrarea echipei de fotbal FCM Ungheni, care evoluează în Campionatul Național la Fotbal Divizia „A”.

În anul 2022, sportivii din municipiul Ungheni, discipolii Școlii de Sport pentru Copii și Juniori și ai Stației Orășenești a Tinerilor Turiști, au obținut **27 medalii de aur, 20 medalii de argint, 25 medalii de bronz** la campionatele naționale (*haltere, karate do, tenis de masă, șah, turism nautic, cicloturism, turism sportiv*).

Au obținut **11 medalii de aur, 7 de argint și 5 de bronz** - la competițiile internaționale (*Turneul Internațional la haltere individual între cadeți U-17 M, F; Turneul Municipal deschis la haltere „Podețul de Anul Nou 2023”, Campionatul deschis ATO Gagauzia la haltere, Festivalul Internațional la tenis de masă, Albena 2022, Turneul Internațional de Karate-Do tradițional A. Zaichin, ediția a XIV-a, Turneul Internațional de șah rapid „Suflet de Român”*).

Tot în 2022, a început construcția unui teren de baschet la Stadionul Central, datorită Proiectului „Sportul unește unghenenii/ SpUN” din cadrul Programului guvernamental „Diaspora Acasă Reușește DAR 1+3”.

A fost renovat (acoperiș, încălzire autonomă, rețeaua electrică și de iluminare, reparație cosmetică, ferestre termopan) sediul nou de antrenament pentru Stația Orașenească a Tinerilor Turiști.

SERVICII SOCIALE

Protecția drepturilor copilului

În activitatea privind protecția drepturilor copiilor am conlucrat cu Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni, Direcția Educație, Inspectoratul de Poliție, instituțiile de educație din Ungheni.

Cazurile copiilor aflați în situații de risc, precum și modalitățile de soluționare a problemelor apărute au fost discutate în cadrul celor 4 ședințe ale Consiliului pentru protecția drepturilor copilului de pe lângă Primăria municipiului Ungheni, precum și a celor 100 de ședințe a echipei multidisciplinare de pe lângă Primăria municipiului Ungheni.

În anul 2022, a fost instituite 30 de custodii asupra la 46 copii, rămași temporar fără protecție părintească, părinții fiind plecați la muncă peste hotare.

Pentru copiii rămași fără protecție părintească au fost eliberate: 5 avize privind plasamentul planificat în Serviciul de tutelă/ curatelă și 1 aviz privind prelungirea plasamentului în Serviciul de tip rezidențial; au fost înaintate 3 cereri de chemare în judecată privind luarea copiilor de la părinți, fără decăderea din drepturile părintești.

Pe parcursul anului 2022, au fost recepționate și înregistrate 89 de fișe de sesizare a cazului suspect de violență, neglijare, exploatare și trafic al copiilor, fiind dispusă efectuarea evaluării inițiale a situației copiilor de către echipele multidisciplinare. Drept urmare, 9 copii au fost luați în evidența autorității tutelare locale pentru evaluarea complexă și implementarea planului individual de asistență.

Au fost luați în evidență, pentru acordarea ajutorului bănesc în cadrul Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii, 4 copii din familii defavorizate.

Au fost acordate scutiri de plată în instituțiile preșcolare: la 43 de copii din familii defavorizate. Totodată, au fost acordate scutiri de plată pentru studiile la Școala de Muzică la 9 copii.

Pentru 74 de copii din familii defavorizate, elevi ai instituțiilor de învățământ din municipiul Ungheni, au fost oferite abonamente la transportul urban de călători, în sumă totală de 19536 lei.

Suport material persoanelor defavorizate

În anul 2022, au avut loc 5 ședințe ale Comisiei pe probleme sociale (președinte Dionisie Ternovschi, viceprimar), au fost examinate 169 de cereri din partea cetățenilor municipiului Ungheni de acordare a ajutorului material (inclusiv aniversările de 50 ani de căsătorie).

Toate cererile au fost satisfăcute. Ajutoarele au fost acordate unor familii social-vulnerabile sau aflate în situații dificile, cetățenilor cu probleme medicale și care au grad de dizabilitate.

Totodată, au fost acordate 150 de pachete cu produse alimentare la 150 de familii numeroase și defavorizate.

Datorită relațiilor de parteneriat și cooperare, pe care Primăria municipiului Ungheni a reușit să le stabilească, în anul 2022 au fost oferite numeroase ajutoare sub formă de produse alimentare și igienice, unui număr de peste 1000 de persoane în situații de criză, dintre care:

- 250 de persoane cu dizabilități au primit în dar pachete cu produse alimentare și de igienă, grație ajutorului acordat de către Fundația „Love Moldova” din Marea Britanie;
- 800 de copii, cu vârsta de până la 12 ani, au primit colete cu dulciuri, cărți, rechizite școlare, obiecte de igienă personală, grație Asociației Round Table din Germania.

RESURSE UMANE

La momentul de față, în Primăria municipiului Ungheni sunt angajate **41** de persoane, dintre care: **3** persoane cu funcții de demnitate publică, **14** funcționari publici, **13** specialiști/contabili, **12** lucrători tehnici. Din numărul total al angajaților, **27** sunt femeii și **15** bărbați. Numărul angajaților în serviciul de salubritate este de: **60**.

Pe parcursul anului 2022, au fost emise în total **708** dispoziții ale primarului, inclusiv: **339** dispoziții ale primarului cu caracter individual și **369** activitate de bază .

A fost elaborat, grație „Programului EU4Moldova: regiuni-cheie”, Codul de etică și integritate al Primăriei municipiului Ungheni, care stabilește principiile și regulile morale, la care au aderat toți demnitarii, funcționarii publici și personalul contractual din cadrul primăriei.

Au fost aduse la cunoștința angajaților primăriei informații cu privire la prevederile legislației referitor la activitatea în serviciul public, au fost oferite consultații. La solicitarea angajaților, au fost emise adeverințe, certificate etc. Au fost întocmite și prezentate note informative privind datele de personal avizat pe categorii de funcționari publici și de monitorizare a implementării cadrului normativ prin aplicarea reglementărilor Hotărârii Guvernului nr. 201/11.03.2009.

Au fost implementate proceduri de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale funcționarilor publici pentru perioada de activitate în anul 2021 (Regulamentul cu privire la evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici – anexa nr.8 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11.03.2009).

În anul 2022, nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare funcționarilor publici.

ACTIVITATEA CONSILIULUI MUNICIPAL UNGHENI

Consiliul Municipal Ungheni este format din 27 de consilieri, care reprezintă 6 formațiuni politice și independenți, întruniți în 3 comisii de specialitate: Economie, buget și finanțe;

Socială; Învățământ, cultură, tineret, sport. Pe parcursul anului 2022, a avut loc o conlucrare productivă între Primărie și Consiliul Municipal Ungheni.

În perioada de referință, au fost convocate 8 ședințe ale Consiliului Municipal, inclusiv 4 ședințe extraordinare. Au fost examinate, per total, 160 de chestiuni, fiind adoptate 160 decizii. Toate deciziile adoptate de Consiliul Municipal au fost supuse controlului obligatoriu de legalitate de către Cancelaria de Stat, fiind incluse în RSAL (Registrul de Stat al Actelor Locale) și toate au fost considerate legale. Pe parcursul anului 2022, nici un act aprobat de către Consiliul Municipal Ungheni sau emis de primar nu a fost notificat.

Chestiunile examinate au vizat diverse aspecte din toate domeniile, inclusiv: infrastructură, regim funciar și cadastru, arhitectură și urbanism, educație și cultură, sport, susținerea persoanelor defavorizate etc.

Consiliul Municipal a susținut demersurile Primăriei în vederea realizării proiectelor, menite să contribuie la dezvoltarea în continuare a municipiului Ungheni, la implementarea de noi proiecte, la creșterea calității vieții oamenilor etc.

Grație bunei conlucrări între Primărie și Consiliul Municipal, a fost posibilă soluționarea unui număr important de probleme, care au dus la dezvoltarea în continuare a municipiului și creșterea calității vieții oamenilor.